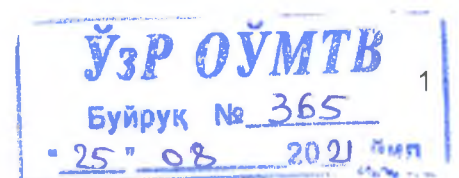

**O‘zbekiston Respublikasi
Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi**

**60812000 – Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish bakalavriat ta’lim
yo‘nalishining malaka talablari**

Toshkent

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:

- Toshkent davlat agrar universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi huzuridagi Oliy, o‘rta maxsus va professional ta‘lim yo‘nalishlari bo‘yicha o‘quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2021 yil «24» 08 dagi 4 - sonli yig‘ilishida ma‘qullangan. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi ing 2021 yil «25» 08 dagi 365 - sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta‘lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta‘lim yo‘nalishlarini va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me‘yoriy – uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		Bet
1.	60812000– Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish bakalavriat ta’lim yo‘nalishining umumiy tasnifi	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	60812000– Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi Malaka talabining qo‘llanilishi	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	60812000– Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tasnifi.....	4
1.2.1.	60812000– Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari	4
1.2.2.	60812000– Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining ob‘ektlari	5
1.2.3.	60812000– Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari	5
1.2.4.	60812000– Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari..	5
2.	60812000– Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga talablar	6
2.1.	Umumiy kompetensiyalar	6
2.2.	Kasbiy kompetensiyalar	7
	Bibliografik ma’lumotlar	7
	Kelishuv varag‘i.....	8

1. 60812000– Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish bakalavriat ta’lim yo‘nalishining umumiy tavsifi

60812000 – Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi, kechki va sirtqi ta’lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta’lim shakllari bo‘yicha o‘qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta’limda bakalavriat dasturining me‘yoriy muddati 4 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi.

1.1.1. 60812000 – Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi Malaka talabining qo‘llanilishi.

Malaka talabi **60812000 – Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish** ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta’lim muassasalari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

- mazkur ta’lim yo‘nalish bo‘yicha malaka talablari, o‘quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o‘quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas‘ul hamda o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta’lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv bo‘limi boshlig‘i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o‘qituvchilari;

- ta’lim yo‘nalishining o‘quv rejasi va fan dasturlarini o‘zlashtiruvchi oliy ta’lim tashkilotining talabalari;

- bakalavriat bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

- ta’limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;

- oliy ta’lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta‘minlovchi organlar;

- oliy ta’lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli Davlat organlari;

- kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

- oliy ta’lim tashkilotlariga o‘qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. 60812000 – Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi.

1.2.1. 60812000 – Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari:

60812000 – Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish bakalavriyat talim yo‘nalishi – “Qishloq xo‘jaligi” ta’lim soxasiga oid yo‘nalishi bo‘lib, yer, suv, energetik va moddiy-texnika resurslaridan samarali foydalanishni oshirish maqsadida issiqxonalarda sabzavot maxsulotlarini mavsumdan tashkari davrlarda ishlab chiqarish; issiqxona xo‘jaliklarida qishloq xo‘jalik maxsulotlarini ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish; issiqxona xo‘jaligi mahsulotlarini sifatini oshirish, kasbiy faoliyatida texnik vositalardan oqilona foydalanish usul va uslublari yig‘indisini o‘z ichiga oladi.

1.2.2. 60812000 Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining ob‘ektlari:

- yer, suv, energetik va moddiy – texnika resurslari, issiqxona ekinlari, qo‘shimcha kimyoviy va biologik vositalar; texnik asbob uskunalari; qishloq xo‘jalik tizimidagi ishlab chiqarish jarayonlari;

- issiqxonalarda sabzavot maxsulotlarini yetishtirish jarayonlari;

- ilmiy tadqiqot jarayonlari;

- issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritishning boshqaruv tizimlari.

60812000 Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish yo‘nalish bo‘yicha bakalavriat

bitiruvchilari pedagogik qayta tayyorlashdan o'tgandan keyin, professional ta'lim muassasalarida ta'limning vakolatli boshqaruv organlari tomonidan aniqlanadigan umumkasbiy va ixtisoslik fanlarini o'qitish bo'yicha pedagogik faoliyati bilan shug'ullanish huquqiga ega bo'ladi. Bakalavriatning kasb ta'limi yo'nalishlari bundan mustasno.

1.2.3. 60812000- Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari:

- tashkiliy-boshqaruv.
- ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish;
- axborot – tahliliy faoliyat;
- ilmiy-tadqiqot faoliyati;
- loyiha-texnologik faoliyat;
- texnologik-ishlab chiqarish.
- tadbirkorlik.

1.2.4. 60812000- Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari.

60812000- Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish ta'lim yo'nalishi bo'yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, ob'ektlari va turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bolishi lozim:

Tashkiliy-boshqaruv hamda ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish faoliyatida:

- issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish faoliyatini strategik rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali boshqarish;
- ishlab chiqarish jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo'lgan moddiy va mehnat resurslarini rejalashtirish;
- ishlab chiqarish jarayonlarini boshqarish;
- bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishlarning natijalarini baholash;
- issiqxona xo'jaligini tashkiliy-boshqaruv faoliyatida qabul qilinadigan qarorlarni ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik mezonlari asosida ishlab chiqish hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilish;
- zamonaviy axborot texnologiyalar tizimlaridan foydalangan holda ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash metodlari hamda mexanizmlarini ishlab chiqish;
- xizmat ko'rsatish sohasida meyoriy- huquqiy hujjatlardan foydalana olish;
- issiqxonalarda sabzavot mahsulotlarini yetishtirish bo'yicha servis xizmati ko'rsatish;
- issiqxona xo'jaliklari maydonini kengaytirish va mahsulot ishlab chiqarishni ko'paytirish maksadida investitsiyalarni jalb qilish mexanizmlarini qo'llash, innovatsion loyihalarni ishlab chiqish va boshqarish.

Axborot-tahliliy faoliyatida:

- texnologik jarayonlarni bajarish sifatini nazorat qilish;
- zamonaviy axborot texnologiyalari, kompyuter texnikalari va kommunikatsion vositalarni amaliyotda keng qo'llash;
- ilg'or texnologik jarayonlarni qo'llash;
- ilmiy asoslangan tizimlarni qo'llash va tavsiyanomalar berish;
- yangi samarali texnologiyalarni ishlab chiqish va oqilona foydalanish;
- tabiiy resurslarni muhofaza qilish va hayot faoliyati xafsizligi qoidalarini ta'minlash.

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

- yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlash va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olishi;
- muammolarni hal etishga va qaror qabul qilishga tayyorgarlik, bilimlarni amaliyotda qo'llash, ish samaradorligi va sifatiga javobgarlik;
- respublika va xorijda chop etilgan issiqxona sabzavotchiligiga oid ilmiy -texnik axborotlarning ilmiy manbalarini o'rganish;

- ilmiy – tadqiqot ishlarini bajarishda bevosita ishtirok etish;
- mavzu (topshiriq) bo'yicha ilmiy ma'lumotlarni yig'ish, ishlov berish, tahlil qilish va olingan malumotlarni tizimlashtirishda ishtirok etish;
- ilmiy tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, soha adabiyotlari ekspertizasini amalga oshirishda qatnashish;
- tadqiqot natijalari va ishlanmalarni tatbiq etishda qatnashish.

Loyiha - texnologik va texnologik ishlab chiqarish faoliyatida:

- issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish bo'yicha loyihalar tuzish mehnat jamoasi shakllantirish va ishlab chiqarish jarayonlarini boshqarish;
- issiqxona xo'jaliklarini loyihalash uchun zaruriy tayyorgarlik;
- faoliyat natijalarini tahlil va sintez qilish, tashkil etish va rejalashtirish, baholash, fundamental, umumkasbiy va amaliy bilimlardan foydalanish qobiliyati va ularga tayyorgarlik;
- mustaqil ishlash qobiliyati, ish jarayonlarini identifikatsiyalash va mahoratdan foydalanish;
- loyihaviy va dasturiy hujjatlarni ishlab chiqish;
- amaliyotda axborot texnologiyalarining halqaro va kasbiy standartlarni, zamonaviy uslublarini, instrumental va hisoblash vositalarini tayyorgarlik ixtisosligiga mos ravishda qo'llash.
- tadbirkorlik.

2. 60812000- Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga talablar

2.1. Umumiy kompetensiyalar:

- davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;
- xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo'yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo'lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;
- axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo'llay bilishi, axborotlarni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo'lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;
- yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;
- sog'lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to'g'risida tassavvurga ega bo'lish.

2.2. Kasbiy kompetensiyalar:

- issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish sohasida mehnatni muhofaza qilish va hayot faoliyati xavfsizligi, texnika xavfsizligi talablari asosida ishlab chiqarish jarayonlarini monitoring nazorat qilish;
- sohaga oid muammolarni echimini topish;
- ijrochilar jamoasi ishini tashkil qilish;
- fikrlar xar xil bo'lgan sharoitda boshqaruv qarorini qabul qilish;
- birlamchi ishlab chiqarish bo'g'in ishini tashkil qilish va uni boshqarish;
- bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish, bajarish va nazorat qilish hamda ish natijalarini baholash;
- issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish bo'yicha zamonaviy qurilmalardan foydalanish;
- issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritishda texnologik jarayonlarni boshqarish
- zamonaviy bozor talablarini, raqobatdoshlikni ta'minlashga qaratilgan xo'jalik strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirish ko'nikmalariga ega bo'lish;
- innovatsion loyixalar, biznes-rejalar va shartnomalarni shakllantirish hamda ijrochilar faoliyatini muvofiqlashtirish ko'nikmalariga ega bo'lish;
- issiqxonalarda sabzavot mahsulotlarini ishlab chiqarishni samarali va resurs tejamkor faoliyatini tashkil etish.

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish, kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat sohasi, bakalavriatning asosiy o'quv rejasi va fan dasturi, o'quv jarayoni, loyiha-texnologik, pedagogik, ilmiy-pedagogik ish, malaka amaliyoti, bitiruv malakaviy ish, baholash, sifat nazorati, mustaqil ta'lim, o'quv fanlari bloki, mundarija, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, ishlab chiqarish, loyihalash, ilmiy-tadqiqot jarayonlari, gidroponikali issiqxona, makro elementlar, mikro elementlar, plynka, tumanlashtirish, mikroiklim, gofra, orkplast, generator, suv tankerlari, osmosli suvni tozalovchi qurilma, issiqlik pardalari, yorug'lik pardalari, tomchilatkichli quvirlar, dazator, shlang naychalar, hashorat tutuvchi to'rlar, fankoil isitgichlari, tayanch trubalar, karali mashinalar, xosil iplari, xosilni tashuvchi teleskalar, suvni nitratini o'lchovchi mikro dadtchiklar (Ph), ozuqali muxitni o'lchovchi ES dadtchiklar.

KELISHUV VARAG'I

ISHLAB CHIQLDI:

Toshkent davlat agrar universiteti

Rektor B.Sulaymonov

2021 yil « 19 » 08

M.O'.

KELISHILDI:

**O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish
tadqiqotlari va ilg'or texnologiyalarni tatbiq
etish markazi**

Direktor v.b. M.Esonov

2021 yil « 19 » 08

M.O'.

**O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi
vazirining iqtisod, innovatsion rivojlanish va
investitsiyalar masalalari bo'yicha
maslahatchisi**

A.Shukurov

2021 yil « 26 » 08

M.O'.

**Andijon qishloq xo'jaligi va
agrotexnologiyalar instituti**

Rektor K.Komilov

2021 yil « 19 » 08

M.O'.

**Sabzavot-poliz ekinlari va kartoshkachilik
ilmiy-tadqiqot instituti**

Direktor R.Nizomov

2021 yil « 19 » 08

M.O'.

**O'simliklar genetik resurslari
ilmiy tadqiqot instituti**

Direktor S.Alikulov

2021 yil « 19 » 08

M.O'.